Milan Pajović,
maš. inž.

MOGUĆNOST UGRADNJE DODATNE OPREME NA TENK T-55 RADI IZRADE PROLAZA U MINSKIM POLJIMA

Na izvesnim varijantama tenkova T-55 i T-55A postoje fabrički ugrađeni elementi koji omogućavaju postavljanje dodatne opreme za izradu prolaza u minskim poljima ili za neke inženjerijske radove.

Ovi elementi omogućavaju, bez posebne dorade tenkova, ugradnju sledeće opreme:

— uređaja za razminiranje PT-55, namenjenog za izradu prolaza u PT minskom polju, aktiviranjem mina pritiskom diskova na tlo, odnosno, aktiviranjem mina sa antenom;

— uređaja za razminiranje KMT-6, namenjenog za pravljenje prolaza u PT minskom polju, iskopavanjem plitko ukopanih mina ili uklanjanjem mina ra-

Sl. 1 — Delovi za učvršćenje razminirača PT-55 i KMT-6, odnosno dozerskog uređaja (tenkouske ralice) BTU-55, na prednjem delu oklopnog tela tenka T-55A

1 — Letve za učvršćenje stožera, za čeličnu užad za nošenje, kod razminirača PT-55, odnosno za učvršćenje pneumatskih cilindara, kod razminirača KMT-6 ili za učvršćenje držača zateznih spojnika, kod ralice BTU-55; 2 — cev za prolaz el. kablova, za komande sa vučnim relejima, kod razminirača KMT-6; 3 — letve za učvršćenje spojnika, za balansere — nosače sekcija diskova kod razminirača PT-55, odnosno za učvršćenje nosača sekcija noževa, kod razminirača KMT-6 ili za učvršćenje držača gornjih upornih poluga i nosača hidrauličkog cilindra, kod ralice BTU-55; 4 — ploče, za učvršćenje držača upornog okvira, kod ralice BTU-55; 5 — upor, za učvršćenje sanduka, ralice BTU-55.

zbačanih na površini, odnosno, aktiviranjem mina sa antenom.

Sa izvesnom doradom tenka moguće je postaviti i raketni uređaj za otva-

U tabeli 1 dat je pregled mogućnosti ugradnje dodatne opreme, na razne varijante tenka T-55, sovjetske, čehoslovačke ili poljske proizvodnje.

Tabela

Red. br.	Varijanta tenka	NB VJ	Mogućnost ugradnje dodatne opreme			
			PT-55	KMT-6	UROP	BTU-55
1	2	3	4	5	6	7
1.	Tenk T-55(s)	2372-1181-8531	Da	Ne	Ne	Ne
2.	Tenk T-55A(s)	2372-1181-8522	Da	Da	Da, sa doradom	Da
3.	Tenk T-55A(s)	2372-1181-8521	Da	Da	Da, sa doradom	Ne
4.	Tenk T-55(č)	2372-1132-7893	Da	Ne	Ne	Da
5.	Tenk T-55(č)	2372-1132-7892	Da	Ne	Ne	Da
6.	Tenk T-55(č)	2372-1181-8526	Da	Ne	Ne	Ne
7.	Tenk T-55(č)	2372-1132-7891	Da	Ne	Ne	Ne
8.	Tenk T-55A(č)	2372-1181-8518	Da	Da	Da, sa doradom	Da
9.	Tenk T-55A(č)	2372-1136-5647	Da	Da	Da, sa doradom	Ne
10.	Tenk T-55A(č)	2372-1136-5647	Da	Da	Da, sa doradom	Ne
11.	Tenk T-55A(č)	2372-1087-8990	Da	Da	Ne	Ne
12.	Tenk T-55(P)	2372-1132-7898	Da	Ne	Ne	Da
13.	Tenk T-55(P)	2372-1181-8525	Da	Ne	Ne	Ne
14.	Tenk T-55(P)	2372-1132-7899	Da	Ne	Da, sa doradom	Ne
15.	Tenk T-55A(P)	2372-1184-8514	Da	Da	Da, sa doradom	Da
16.	Tenk T-55A(P)	2372-1184-8513	Da	Da	Da, sa doradom	Ne
17.	Tenk T-55A(P)	2372-1080-4406	Da	Da	Da, sa doradom	Ne

ranje prolaza u minskom polju (UROP), čija je namena da pomoću eksplozivnog punjenja napravi prolaz u PT minskom polju.

Osim navedenih uređaja za razminiranje, na nekim tenkovima T-55 moguća je ugradnja i dozerskog uređaja (tenkovske ralice) BTU-55, takođe, bez dorade tenka. Pri tome se koristi deo ugrađene opreme, namenjene ugradnji razminirača.

Elementi za ugradnju razminirača smešteni su na prednjem, bočnom i zadnjem delu oklopnog tela tenka, zavisno od tipa razminirača.

Na prednjem delu tenka, na gornjoj i donjoj kosoj ploči, nalaze se privareni nosači (1, 2 i 3, Sl. 1), čija je namena da se za njih učvrste elementi razminirača PT-55, odnosno KMT-6.

Na zadnjem delu oklopnog tela tenka nalazi se privarena ploča (8, sl. 2) za

koju se pričvršćuje kutija sa individualnim kompletom, kod razminirača KMT-6, odnosno kaseta PSK, za trasiranje očišćenog prolaza u minskom polju, kod razminirača UROP.

postojeće kuke za vuču, odnosno podizanje tenka, koje se nalaze zavarene na zadnjem delu oklopnog tela.

Na bočnim stranama oklopnog tela tenka, na blatobranima, a u zoni mo-

Sl. 2 — Šema delova za spajanje i delova instalacije UROP-a (WLWD) ugrađenih na borbenom tenku T-55A(P) (T-55U, T-55M ili T-55X)

1 — vodonepropusno gnezdo br. 2 levog pod sistema upravljanja; 2 — ploča za pričvršćivanje zadnjeg i prednjeg oslonca; 3 — provodnik za opaljivanje, posredni desni; 4 — provodnik za opaljivanje, posredni levi; 5 — mesto za pričvršćivanje upravljačkog bloka SE-WLWD; 6 — provodnik za opaljivanje PSK; 7 — Mesto za pričvršćivanje upravljačkog bloka SE-KMT/PSK; 8 — ploča za pričvršćivanje kasete PSK, odnosno kutije za IK (kod KMT-6); 9 — poklopac otvora za provodnike; 10 — otvor za izvod provodnika; 11 — štitnik posrednog provodnika za opaljivanje; 12 — vodonepropusno gnezdo spojke br. 2 desnog pod sistema upravljanja; 13 — spoljašnje gnezdo za pokretanje tenka (startovanje); 14 — klemne spoljašnjeg gnezda za pokretanje tenka (startovanje); 15 — prekidač akumulatorske baterije tenka; 16 — klemna br. 5 na ploči akumulatorskih osigurača (ovde priključiti provodnik za napajanje upravljačkog bloka SE-WLWD); 17 — vijci za pričvršćivanje upravljačkog bloka SE-WLWD; 18 — spojka provodnika za opaljivanje PSK; 19 — kraj za pričvršćivanje spojke (18); 20 — vijci za pričvršćivanje upravljačkog bloka SE-KMT/PSK; 21 — utičnica desnog posrednog provodnika za opaljivanje; 22 — utičnica levog posrednog provodnika za opaljivanje.

Za postavljanje uređaja za trasiranje očišćenog minskog polja, odnosno prolaza, kroz PT minsko polje kod razminirača PT-55 (sl. 4), koriste se već

torno transmisionog odeljenja, na posebnim nosačima, koje treba naknadno ugraditi, smeštaju se spremnici sa UROP-om (sl. 6).

Namena svakog od uređaja za razminiranje, sastav i smeštaj sastoje se u sledećem:

a) Uređaj za razminiranje PT-55

Sam uređaj spada u razminirače nagaznog tipa, pritiskujućeg dejstva i namenjen je za pravljenje prolaza u PT

minskom polju, aktiviranjem nagaznih mina, pritiskom diskova na tlo, odnosno aktiviranjem mina sa antenom pomoću kalema i lanca, smeštenog između sekcija diskova.

Uređaj za razminiranje PT-55 pričvršćuje se na prednjem (sl. 3) i zadnjem delu tenka (sl. 4).

Sl. 3 — Uređaj za razminiranje PT-55 (razminirač)

1 — diskovi; 2 — nosač sekcije diskova; 3 — delovi za pričvršćenje razminirača za tenk; 4 — lanac sa kalemom

Sl. 4 — Uređaj za razminiranje PT-55 (traser)

1 — traser

Sastoji se od dve sekcije sa po četiri diska (svaki mase po 485 kg), dva nosača sekcija diskova, poteznog kalema sa lancem i delova za pričvršćivanje razminirača na tenk. Sve je učvršćeno na prednjem delu tenka (sl. 3), na postojećim letvama (1 i 3, sl. 1), dok se na zadnjem delu, na kukama za vuču, učvršćuje traser (sl. 4), koji obeležava razminiranu trasu.

b) Uređaj za razminiranje KMT-6

Uređaj spada u razminirače tipa kopačice i namenjen je za pravljenje prolaza u PT minskim poljima, iskopa-

vanjem plitko ukopanih mina, uklanjanjem mina razbacanih po površini i aktiviranjem mina sa antenom.

Uređaj se pričvršćuje na prednjem delu tenka, pri čemu se koriste postojeće letve (1 i 3, sl. 1), kao i cevi za pro-

Uređaj spada u razminirače eksplozivnog tipa i namenjen je za izradu prolaza u PT minskom polju eksplozivnom metodom, pomoću detonacije eksplozivnog pružnog punjenja LWD 100/5000, ispaljenog iz startnog spremnika PS-LWD (1, sl. 6).

Koristi se nakon ugradnje na bazno vozilo (T-55A/P), odgovarajuće prilagođeno za ovu svrhu (sl. 2).

Osim svoje osnovne namene, razminirač se može koristiti i za:

— proširivanje prolaza kroz minske prepreke;

Sl. 5 — Uređaj za razminiranje KMT-6 (sekcija noževa)

1 — skije; 2 — radni organ; 3 — klipnjača; 4 — spona; 5 — držač; 6 — osovina; 7 — uže osovine

laz kablova (2). Sastoji se od dve sekcije noževa (leve i desne) (sl. 5), sklopova za spajanje, sklopova za aktiviranje mina sa antenom, pneumatskog mehanizma za podizanje sekcija noževa, električne opreme, sklopova za čišćenje snega (levog i desnog) i individualnog kompleta.

Individualni komplet, koji je smešten u posebnom sanduku, ugrađuje se na ploču (8, sl. 2), na zadnjem delu tenka.

c) Uređaj raketni, za otvaranje prolaza u minskom polju (UROP)

Sl. 6 — Tenk T-55A(P) sa ugrađenim UROP-om i KMT-6

1 — spremnik za punjenje PLWD; 2 — kasete PSK; 3 — kopačica KMT-6

— izradu prolaza u nekim inženjerskim preprekama ili njihovo uništavanje;

— onemogućavanje širenja požara na terenima obraslim niskim rastinjem;

— probijanje leda na rekama, i dr.

UROP (1, 2. sl. 6) čini: komplet od dva spremnika — borbena lansera kontejnerskog tipa u kome su smeštena eksplozivna pružna punjenja LWD 100/5000 (sl. 7), oprema za pričvršćivanje

spremnika (sl. 2), komandni pult za lansiranje, smešten u upravljačkom delu tenka (sl. 2), kasete sa signalnim punjenjem za označavanje otvorenog prilaza u minskom polju (2, sl. 2) i druga pomoćna oprema.

Na zadnjem delu tenka smeštena je kasete PSK (2, sl. 6) sa signalnim punjenjem, koje označava razminiranu trasu kroz PT minsko polje.

Osnovna namena uređaja BTU-55 jeste obavljanje određenih inženjerij-

Sl. 7 — Veliko pružno punjenje LWD 100/5000

1 — raketni motor; 2 — punjenje LW-1; 3 — glava punjenja; 4 — spojno uže br. 1; 5 — spojna užad br. 2; 6 — uređaj za paljenje; 7 — rukav cerade; 8 — kočno izjednačavajuće opruge; 9 — jezgro MWP-10; 10 — stilonska traka; 11 — folija; 12 — stilonski konopci; 13 — omča (petlja) punjenja LW-1; 14 — punjenje LW-1

skih radova, mada se u povoljnim zemljišnim i meteorološkim uslovima može koristiti i za uklanjanje mina.

Zaključak

Svi tenkovi bez dorade osposobljeni su za ugradnju uređaja za razminiranje PT-55.

Literatura:

- [1] Uređaj za razminiranje PT-55, dizalica KR-54M, tenkovski buldožerski uređaj BTU, M-87 i BTTU-55 (opis, rukovanje i održavanje), TS-VI, 600.
- [2] Privremeno pravilo Uređaj raketni za otvaranje prolaza u minskom polju (UROP), UOMJ-29.
- [3] Tenk T-55 i njegove modifikacije, knjiga I — deo 2 (opis, rukovanje i održavanje), TS-I/2, G-352.
- [4] Tenk T-72(s) i njegove modifikacije, deo 3 (opis, rukovanje i osnovno i tehničko održavanje), TU-I/3, 1586.